

Açı Ölçme

Açı, iletke ile ölçülür ve birimi derecedir. İletkiyi doğru yerleştirip doğru ölçekten okumayı öğren.

1 Açı ve Köşe

- Açı: ortak köşeli iki ışının oluşturduğu şekil.
- Köşe: ışınların ortak başlangıç noktası.
- Kol: açiyı oluşturan her bir ışın.

2 Semboller

- Açı $\angle$ işaretiyle, üç harfle yazılır.
- Köşe harfi her zaman ortada yazılır.
- $\angle ABC$ ile $\angle CBA$ aynı açıdır.
- $\angle ACB$ 'de köşe C'dir, başka açıdır.

3 İletki Kullanımı

- Merkezi açının köşesine yerleştir.
- 0 çizgisini bir kola hizala.
- 0'dan başladığın ölçekten oku.
- İç ve dış ölçeği karıştırma.

4 Açı Türleri

- Dar açı: 0° – 90° arası.
- Dik açı: tam 90° .
- Geniş açı: 90° – 180° arası.
- Doğru açı: tam 180° .

5 Kesişen Doğrular

- İki doğru kesişince 4 açı oluşur.
- Karşılıklı açılar birbirine eşittir.
- Yan yana açılar toplamı 180° 'dir.
- Üç doğru kesişirse 6 açı oluşur.

Açı Türleri ve Ölçü Aralıkları

Açı türü	Ölçü aralığı	Örnek
Dar açı	0° – 90° arası	Az aralanmış kapı
Dik açı	90°	Defterin köşesi
Geniş açı	90° – 180° arası	Sonuna yakın açılmış kapı
Doğru açı	180°	Düz cetvel kenarı

ÇÖZÜMLÜ ÖRNEKLER

Açı Ölçme: adım adım 5 örnek

ÖRNEK 1 İLETKİ OKUMA

Bir kol dış ölçeğin 0'ında; diğer kol iç ölçekte 140, dış ölçekte 40'tan geçiyor. Ölçü kaçtır?

- 1 0 çizgisinden başlanan ölçek dış ölçektir.
- 2 Dış ölçekten okunan sayı 40'tır.
- 3 Açı dar görüldüğü için 40° uyumludur.

Cevap: 40°

ÖRNEK 2 KESİŞEN İKİ DOĞRU

d ve k doğruları kesişiyor, açılardan biri 40°. Diğer üç açı kaçtır?

- 1 Yanındaki açı: $180^\circ - 40^\circ = 140^\circ$.
- 2 Karşısındaki açı 40°'ye eşittir.
- 3 Kalan açı 140°'ye eşittir.

Cevap: 140°, 40°, 140°

ÖRNEK 3 ÜÇ DOĞRU BİR NOKTADA

Yan yana duran iki açı 50° ve 70°; üçüncü açı x bir doğru açı oluşturuyor. x kaçtır?

- 1 Doğru açı 180°'dir.
- 2 $180^\circ - 50^\circ - 70^\circ$ işlemini yap.
- 3 Sonuç: $180 - 50 - 70 = 60$.

Cevap: x = 60°

ÖRNEK 4 GERÇEK YAŞAMDAN AÇI

Makasın açısı 35°'den 90°'ye çıkarsa açı türü değişir mi?

- 1 35°, 90°'den küçük olduğu için dar açıdır.
- 2 90° ölçüsü tam dik açıya denk gelir.
- 3 Açı türü dar açıdan dik açıya döner.

Cevap: Dar açıdan dik açıya döner

ÖRNEK 5 SEMBOL OKUMA

" $\angle ACB$ " ifadesinde köşe hangi noktadır?

- 1 Sembolde ortadaki harfe bak.
- 2 Ortadaki harf C'dir.
- 3 Köşe her zaman ortadaki harftir.

Cevap: Köşe C'dir

MİNİ TEST

Açı Ölçme: 10 soruda kendini dene

Ad Soyad:

Tarih:

Doğru / Yanlış:

1. İletkide 0 çizgisi bir kola denk geliyor, diğer kol aynı ölçekte 55'ten geçiyor. Açı kaç derecedir?

- A) 55° B) 35°
C) 125° D) 90°

2. Bir açının iç ölçekte 150, dış ölçekte 30 okunuyor; açı dar görünüyor. Doğru ölçü hangisidir?

- A) 150° B) 30°
C) 180° D) 120°

3. Ölçüsü 125° olan açı hangi türdür?

- A) Dar açı B) Dik açı
C) Geniş açı D) Doğru açı

4. Ölçüsü tam 180° olan açı hangi türdür?

- A) Dik açı B) Geniş açı
C) Dar açı D) Doğru açı

5. "ZKLM" açısında köşe hangi noktadır?

- A) L B) K
C) M D) Hiçbiri

6. İki doğru kesişiyor, açılardan biri 65°. Karşısındaki açı kaç derecedir?

- A) 115° B) 65°
C) 180° D) 25°

7. İki doğru kesişiyor, açılardan biri 65°. Yanındaki açı kaç derecedir?

- A) 65° B) 25°
C) 115° D) 180°

8. Bir noktada kesişen üç doğrudan yan yana iki açı 55° ve 80°. Üçüncü açı x kaçtır?

- A) 35° B) 80°
C) 55° D) 45°

9. Paralel iki doğru arasında kaç açı oluşur?

- A) Hiç oluşmaz B) 2
C) 4 D) 6

10. ABC açısının ölçüsü 72° ise bu açı hangi türdür?

- A) Geniş açı B) Dar açı
C) Dik açı D) Doğru açı

Cevap anahtarı

1. A · 0'dan başlanan ölçekten okunan sayı doğrudan açının ölçüsüdür.

3. C · 90° ile 180° arasındaki açılar geniş açıdır.

5. A · Köşe harfi her zaman ortada yazılır.

7. C · Yan yana açılardan toplamı 180°'dir: $180 - 65 = 115$.

9. A · Paralel doğrular kesişmediği için aralarında açı oluşmaz.

2. B · Açı dar görüldüğü için 90°'den küçük olan dış ölçek okunur.

4. D · Kolları bir doğru oluşturan açı doğru açıdır.

6. B · Karşı karşıya duran açılar birbirine eşittir.

8. D · $180 - 55 - 80 = 45$.

10. B · 72°, 90°'den küçük olduğu için dar açıdır.

Konunun tam anlatımı ve daha fazla soru:

tahtaapp.com/blog/dersler/5-sinif-matematik-aci-olcme-konu-anlatimi